

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v sredo in soboto ob 11. uri predpoldne ter stane z izrednimi prilogi ter s „Kažipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h. ali gld. 6 60
pol leta 6 „ 60 „ 3 30
četrt leta 3 „ 40 „ 1 70

Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 7. v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez depozita naročnin se ne odzivamo.

Ogledi in poslanice se računajo po pet-vestih črakah tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrid.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7. v I. nadst. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica. Dopisi u. j. se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnštvu.

„PRIMOREC“

Izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 90 h ali gld. 1 60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolski ulici in Jellersitz v Ninski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu dola Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. lv. Meljavec) tiska in zal.

„Ko bodo slovenski poslanci jedini“ ...

Dopisnik v „Gorici“, poslanec in odbornik, ki brani sebe in tovariše, je napisal tam proti koncu, potem ko se je pohvalil, da uraduje v deželni odboru le slovenski, kar je pač njegova dolžnost... to-le: „Sicer pa, ako se res godé v tem oziru Slovincem krivice, odstranijo se z jedno črto, ko bodo slovenski poslanci jedini. Dokler tega ni, dolžite sami sebe, če ni vse tako, kakor bi moralo biti.“ Najprvo približamo, da dopisnik v „Gorici“ priznava s tem, da ni vse tako, kakor bi moralo biti, priznava s tem tudi krivdo od strani sebe in svojih sodrugov; poleg tega pa zopet zvrta krivdo na druge, da bi opral sebe in svojo stranko. Stara navada klerikalcev.

Poprej so se delali norca z naprednimi poslanci, po svojih glasilih so jih smešili, čes, kaj bodo, ker jih nič ni, mi, mi, mi smo poslanci, nas je izbralo ljudstvo. Mi bomo zastopali interese ljudstva — oni ne veljajo nič. Po svojih listih, po farovžih, v raznih pogovorih, s kratka: povsodi so devali naše napredne poslance v nič. Ko je pa prišlo delovanje v deželni zboru, se je pokazalo, da prav ti tako v nič devani poslanci imajo srce za svoje volilce. Premnogo predlogov in interpelacij različnih vrst je spravila manjšina na dan ter se je tudi ob vseh prilikah oglašala za koristi slovenske strani naše dežele. Klerikalce je to jezilo, zato so se začeli zopet norčevati z naprednimi poslanci in z njihovim delovanjem. Od napredne strani se je kazala povsodi dobra volja za pravo delovanje v prilog goriških Slovincem, klerikalci pa so le nagajali, se udajali Lahom, prikimali, goreči so bili le takrat, če je bilo treba rohneti proti dr. Tumi ali pa izposlovati kaj za kako pristno klerikalno občino ali za kakega pristno klerikalnega visokosolca. Klerikalni poslanci so skrbeli v deželni zboru le za dvoje: za to, da ne pridejo niti v najmanjše nasprotje s Pa-

jerjem, da ne bo imel dr. Gregorčič kakih sitnostij, in pa za svojo klerikalno organizacijo.

S tem so se oddaljili od potij nekdanjih goriških slovenskih poslancev ter se pokazali klerikalce čiste barve.

Ker so vstopili s takimi nameni v deželni zbor, je umevno samo po sebi, da jim ni bilo niti za trenotek mar kako skupno delovanje slovenske deseterice, kakoršno edino more biti za nas plodonosno na vse strani, seveda na pametnem stališču naših resničnih teženj in potreb, brez vsakega strankarstva. Od napredne strani se je tačas dosti jasno povedalo, da se zeli pozitivnega dela, ali klerikalci so bili svojih zmag tako pijani, da so bili gluhi na vsa ušesa za take glasove ter so si mislili, da že opravijo vse oni z Lahji, napredne poslance pa onemogajo. Ali prišlo je drugače.

Ker je dr. Gregorčič zvezan s Pajerjem, ne morejo delati za dobrobit goriških Slovincem, tudi ako bi hoteli. Napredna stranka pa je razvijala po svojih poslancih v deželni zboru prav živahno delovanje, vsled česar pa jo je smešila klerikalna po svojih listih. Poleg zveze s Pajerjem se je pojavila še nesposobnost farovških poslancev ter se je pokazala tako, da so se pretresla srca pravih rodoljubov po deželi, čes: Doba suhih let je napočila. Ob tej priliki povemo, da smo čuli prav pred kratkim časom iz ust veljaka v goriški okolici, ki je pa volil klerikalno, da „Soča“ je imela prav, ko je napovedala dobo šestih suhih let. Ljudje prihajajo do spoznavanja, kam so zabredli klerikalci, ki so si priborili važna pa težka politična mesta — dopisnik-poslanec v „Gorici“ pa ima še toliko nesramnosti v sebi, da se drzne zvrta krivdo na druge! Ta je res lepa!

Klerikalce vidimo povsodi na vseh onih mestih, kjer treba možato zastopati koristi Slovincem, ali ker so ti zastopniki za nič, ker jih imajo Lahji za norca in se tudi pustijo imeti, da le kaj zvenketa po žepu, ker vsled takega njihovega „delovanja“ gre slovenska reč v naši deželi na celi crti pod zlo — so krivi na vsem tem naprednjaki. Dolžite sami sebe, če ni vse tako,

kakor bi moralo biti. Tako se predrzne pisati človek s kosmato vestjo, poln narodnih grehov, reprezentant klerikalne pasivnosti proti vsemu našemu stremljenju po napredku in enakopravnosti!

„Ko bodo slovenski poslanci jedini“... „Gorica“ si predstavlja to jedinstvo v glavnem pač tako, da bi bili vsi poslanci klerikalni. O, potem bi bilo lepo za dr. Gregorčiča in njegove kumpane. Ali potem bi se ne odstranile z jedno črto Slovincem krivice, marveč Slovinci na Goriškem bi se bližali s hitrimi koraki takim razmeram v jezikovnem oziru, kakoršne so med našimi sosedi, beneskim Slovincem...

K jedinstvi se zatekajo sedaj oni, ki so jo razpršili, o jedinstvi govorijo sedaj, ker jim tako kaže, dasi v njihovih srcih ni v istini niti sence najmanjšega stremljenja po kakem skupnem delovanju, o jedinstvi govorijo ljudje, ki živijo le od nejedinstvi, oni, ki bi jo prvi razbili, ako bi prišlo le do kakega „modus vivendi“, ker drugače ne morejo ekzistirati...

Veliki so v izgovarjanju, veliki v slepomisenju, veliki v pridiganju, in znajo se loviti za vsako bilko, kadar se perejo, in znajo biti celo tako nesramni, da ko deloma pripoznajo svojo krivdo, jo zvrtajo na druge ter hinavsko in licemersko dvigajo oči proti nebu: čes, glejte, če bi bili jedini, potem bi se odstranile z jedno črto vse krivice Slovincem....

Ničesar več jih ni sram, in sram jih tudi ni pridigati o jedinstvi v svoje grde namene. Ako bi zavladala v deželni zboru poleg sedanje pasivnosti slovenskih deželnih odbornikov še taka „jedinstvo“, kakoršno si mislijo klerikalci, potem trikrat gorje goriškim Slovincem!

Gorje nam je že tako, dvojno gorje nam je, odkar imamo na raznih mestih klerikalne zastopnike, trikrat gorje pa bi nam bilo, ako bi prišlo do „jedinstvi“ po klerikalnem receptu. Potem bi izginilo vsako stremljenje po naši enakopravnosti in po napredku, potem bi bilo tiho, zvenketalo bi le po nekaterih žepih, in deželni glavar bi gospodaril nam ob sklonjenih slovenskih glavah.

Po takih časih hrepenijo klerikalci, mi pa pravimo: Nikdar ne smejo priti taki časi, ker ako bi prišli, potem je po nas. Sedanja doba je že začetek takim časom, klerikalci delajo v takim smislu — zato pa mora biti odpor proti njim in kontrola v deželni zboru! Iz tega pa se mora izcimiti posledica, da propadejo klerikalci ter pride do resnične prave jedinstvi v naši deželnozborški deseterici. Priti morajo časi, ko bo konec hlapčevanja in intrigantstva ter bo naša deseterica sestavljena tako, da bo kos svoji nalogi ter dobimo valed tega tudi drugje take zastopnike, ki bodo res znali varovati interese našega ljudstva. Za tako jedinstvo moramo delati, po taki moramo stremiti prav sedaj, da se ne uresničijo klerikalne nakane, marveč vrzemo ob prvi priliki njihovo gnilo in strupeno „jedinstvo“ na smetišče, kamor edino tice.

V obrambo.

(Iz učit. krogov.)

I.

Na članke, katere sta prinesla „Gorica“ in „Prim. list“ pod naslovom „Liberalni učitelji — častna straža socijalnega demokrata Kopata“, hočem stvarno odgovoriti ter dokazati, kako krivično se napada in blati učiteljsvo v imenovanih člankih.

Pred vsem izjavljam, (v tem oziru smem reči, da govorim imenom vsega učiteljsva slov. dela dežele) da se učiteljsvo nikakor ne strinja s programom socijalne demokracije, katerega je razvil Bebel v nemškem državnem zboru in kojega navaja dopisnik v svojih člankih, da more potem udrihati po učiteljsvu. Dopisnik navede torej namen socijalne demokracije, se zlaže potem, da se učiteljsvo s tem namenom strinja — in potem ima lahko delo, blatiti učiteljsvo na podlagi te lazi. Slov. učiteljsvo se dobro zaveda vzvišenosti svojega poklica in nihče nam ne more očitati, da ne vzgojujemo mladine npravo-versko, česar nam ne velevala § 1. sol. zakona, marveč tudi naša vest, ljubezen do mladine in skrb za blagor in srečo na-

Trije mušketirji.

Napisal Alexandre Dumas.

Drugi del.

(Dalje)

»No,« pravi milady s tresočim se glasom, »zakaj ne vstopi? Grof, grof,« nadaljuje, »saj veste, da vas pričakujem!«

Na ta klic potine d'Artagnan Ketty tiho na stran in plane v sobo.

Če morata uničiti dušo jeza in žalost, mučita dušo ljubitega, ki čuje zagotovila ljubezni pod tujim imenom, namenjena njegovemu tekmeču.

D'Artagnan je bil v takim boleznem položaju, ki ga ni videl naprej; ljubosumnost mu je razjedala srce, in trpel je prav tako, kakor uboga Ketty, ki je jokala isti čas v sosedni sobi.

»Da, grof,« pravi milady s svojim najslajšim glasom, stiskaje njegovo roko v svoji, »srečna sem vsled ljubezni, ki so mi jo izražali vaši pogledi in vaše besede, kadarkoli sva se srečala. Tudi jaz, jaz vas ljubim. O, jutri, jutri hočem od vas kako poročstvo, ki mi dokaže, da se me spominjate, in ker bi me mogli pozabiti, vzemite to tukaj.«

In rekši sname z roke prstan in ga natakne d'Artagnanu.

D'Artagnan se spomni, da je videl ta prstan na miladyni roki: dičil ga je krasen, v briljante vdolan safir.

D'Artagnan ga ji hoče takoj vrniti, toda milady pravi:

»Ne, ne; ohranite ta prstan iz ljubezni do mene. Razun tega,« pristavi z razgretim glasom, »mi izkažete s tem, da ga vzemete, večjo uslugo, nego si morete misliti.«

»Ta ženska je polna skrivnostij,« zamrmra d'Artagnan sam v sebi.

V tem trenutku se čuti pripravljenega, razodeti ji vse. Že odpre usta, da pove milady, kdo da je in s kakšnim maščevalnim namenom je prišel, ko pristavi ona:

»Ubogi angelj, skoro bi vas bila ubila ta gaskonska pošast.« Ta pošast je bil on sam.

»O,« nadaljuje milady, »ali so vas zelo bolele te rane?«

»Da, zelo,« odvrne d'Artagnan, ki ne ve prav, kaj naj odgovori.

»Bodite brez skrbi,« zamrmra milady, »jaz vas maščujem, jaz, in kruto.«

»Proketo,« pomisli d'Artagnan, »trenotek zaupne izpovedi še ni prišel.«

D'Artagnan potrebuje nekaj časa, da si oddahne od tega kratkega razgovora; toda izginejo mu vse maščevalne misli, ki jih je gojil. Ta ženska je imela nanj neverjeten vpliv; sovražil jo je in objednem oboževal. Nikdar se mu ni zdelo mogoče, da morete bivati v istem srcu dve tako nasprotni si čustvi ter tvoriti v svojem združenju tako nenavadno in v izvestnem oziru satansko ljubezen.

Med tem bije ura eno; ločiti se morata. V trenutku slovesa čuti d'Artagnan le še obžalovanje, da se mora ločiti, in pri strastnem slovesu, katero sta jemala drug od drugega, določita nov sestanek za prihodnji teden. Uboga Ketty je upala, da ji bode možno spregovoriti z d'Artagnanom še nekaj besed, ko pojde skozi njeno sobo, toda milady ga je spremljala v temi sama in ga zapustila šele na stopnicah.

Prihodnje jutro pohiti d'Artagnan k Athosu. Zapolten je bil v tako nenavadne dogodke, da ga je hotel prositi za svet. Pove mu vse; Athos večkrat nagubani čelo.

»Tvoja milady,« mu pravi ta, »se mi zdi ostudna kreatura; ali vendar nisi napravil prav, da si jo varal; na vsak način si si s tem nakopal na vrat grozno sovražnico.«

Tekom pogovora Athos pozorno ogleduje safir, obdan z briljanti, ki je prišel na d'Artagnanovem prstu na mesto kraljičinega prstana, katerega je zaklenil skrbno v zabojček za lišp.

»Ti opazuješ ta prstan?« pravi Gaskonec, ponosen, da more pokazati pogledom svojih prijateljev tako dragoceno darilo.

»Da,« odvrne Athos, »spominja me neke rodbinske dragocenosti.«

»Lep je, ali ni res?« pravi d'Artagnan.

»Čudovito krasen!« odvrne Athos. »Nisem mislil, da se moreta dobiti dva tako čisto čista vodena safira. Ali si ga zamenjal za svoj demant?«

»Ne,« pravi d'Artagnan; »to je dar moje lepe Angležinje ali boljše moje lepe Francozinje: dasi je

roda. Učiteljstvo dobro ve, da ne more iti s socijalno-demokratsko stranko ravno zato, ker se ne strinja s končnimi cilji njenimi, katere dobro pozna, čeprav trdi dopisnik, da „učitelji ne poznajo soc. dem. nate in ... ne vedo torej, kaj delajo.“ — Prav s slednjo trditvijo pa se je udaril mož sam po zobeh; prej podtika učiteljstvu, da hoče pomagati soc. demokraciji pri rušenju vseh oblasti, da utegne to zlobno učiteljstvo navdihniti z upornim duhom celó mladino v soli, a potem trdi, da isto učiteljstvo ne ve, kaj hoče demokracija ter s tem prizna, da je vse hujskanje njegovo proti nam popolnoma neutemeljeno in krivično.

Povod imenovanim člankom je dal nastop nekaterih naših tovarišev na shodu pri Rebku. Na shodu, katerega je sklical posestnik in trgovec Vrčon, nastopil je tudi Kopač. Dopisnika moram pač imenovati slepca, ker ne vidi, kaj se godi okoli njega v deželi ter si ne more tolmачiti nastopa učiteljev na shodih drugače, nego da jim podtika soc. demokracijo.

Tudi jaz se strinjam z dopisnikom v tem, da je žalostno, ako je učiteljstvo prisiljeno nastopati na shodih v doseg svojih pravic ter da porabi za to vsako priliko, ne gledé na to, ali je shod Petrov ali Pavlov. Obžalovanja vredno je še bolj, ako je prisiljeno nastopati morda celo ostreje, nego se spodobi učitelju! — Toda gospodje, če je v vas še iskrica poštenja in pravičnosti, roko na srce! Kaj je privedlo nekatere naših tovarišev do takih korakov, kateri vam se zdé tako neumestni? O, pri obloženi mizi in brez morečih skrbi za vsakdanji kruh ni težavno „zgrazati se“ in obsojati „učitelje-hujskace“ ter jih blatiti in zmerjati. Poznate li zgodbo uboge, zatirane slovanske raje doli v Turčiji? Ali jo obsojate, da išče pravice in si skuša zboljšati neznosni položaj? — Diplomacije pri zeleni mizi jo obsojajo, ker „revoltira,“ je „upornega duha“ in pa ljudstvo „hujška.“ — Gospodje, ali veste, kako se postopa z nami? Učiteljstvo trpi v pravem pomenu besede, prosi, se pritožuje, a vse nič ne pomaga. Postopa se z nami kakor z brezpravno rajo. Ko je bilo treba priskočiti učiteljstvu na pomoč, zdihovali so poslanci, da je dežela uboga, župani so ugovarjali zboljšanju našega položaja, ker je ljudstvo preobloženo itd. — Toda v tem ko se za učiteljstvo „ne more“ ničesar storiti, razmetuje se po drugih straneh deželni denar na take načine, da je jasno videti, da je dežela uboga le za učiteljstvo; za vse druge je denarja dovolj. Ali želite dokazov? — Nočem ponavljati, kako plačuje „siromašna dežela“ dež. glavarja, deželne odbornike, razne člane „kuratorijev“ in „upravnih svetov,“ marveč hočem le navesti slučaj, ki kaže, da ima dežela ne le dovolj, marveč preveč denarja. — Deželni uradniki naše dežele so izvrstno plačani, bolje nego državni, kar jim mi sicer iz srca privoščimo. Zanje dežela ni prav nič uboga. A to še ni dosti. — Da-si so uradniki dobro plačani,

naklonil jim je deželni odbor „siromašne dežele“ iz deželnega denarja za novo leto še prav lepe nagrade. — Gospodje, ki torej imajo že tako izvrstno plačo, dobé od dežele, ki je tako „uboga,“ nagrade! Nagrade po 500, 400 kron itd. poleg dobrih plač uradnikom pač ne kažejo uboštva dežele. Čuli smo se celo, da ste bili dve nagradi tako visoki, da samo jedna odvaga kar celoletno plačo učitelja. Ali je to mogoče??? Pa pardon! Dežela je uboga le za učitelje! — Gospoda! Mi ne zahtevamo nagrad in remuneracij, pač pa zahtevamo pošteno plačilo za naše trudapolno in narodu koristno delo! Tako postopanje z nami pa gotovo mora razburiti duhove. In v tem iščite povoda nastopanju učiteljev, gospodje; potapljaajo se oprime pač vsake bilke, skušajoč se rešiti.

Rešeno je torej prašanje, kako je prislo do tega, da se nekateri učitelji udeležujejo celo shodov, kjer nastopajo socijalni demokratje. Odkrito naj še povem, da vlada med vrstami našega stanu zaradi takega postopanja veliko razburjenje in da napenja zmernejše in potrpežljivejše učiteljstvo zadnje svoje moči v pomirjenje onih kolegov, ki ne morejo več mirno prenašati krivičnega ravnanja s stanom, ki posvečuje vse svoje moči v blagor še vedno ljubljene, a še vedno tako nehvaležne domovine svoje. Zato kličem odločilnim činiteljem, katerim je mari srečna bodočnost narodova: Gospodje, ki imate moč v rokah, do tu in ne dalje! Ne pozabite, da je učiteljstvo važen činitelj v človeški družbi in v narodovi organizaciji!

Dopisi.

Iz Doberdoba. — (Dalje.) — „Ne skrbite, kaj boste jedli ali kaj boste pili ali s čim se boste oblačili, ampak iščite najpoprej kraljestva božjega, vse drugo vam bo navrženo.“ Tako beremo v sv. pismu v evangeliju sv. Matevža v VI. poglavju v 31. in 33. vrsti. Te besede slišimo večkrat tudi v cerkvi, kjer nas duhovniki z unetimi besedami učijo, naj skrbimo poprej za našo dušo kakor za našo telo, naj skrbimo bolj za naš večni kakor za naš časen blagor. „Kaj vam pomaga, če ves svet pridobite a svojo dušo pogubite“, opominjajo nas v cerkvi v imenu Izveličarjevem. Tako nas uči tudi naš g. nunc v cerkvi, a zunaj cerkve prepušča rajši drugim, da gredo z dobrim vzgledom naprej: Videli smo to že pri naših mašah, še lepše nam pokaže zadeva novega farovža, kako pridno naš gospod nunc Kristusove nauke izvršuje.

Našega g. nunca skrita želja je bila že od nekdaj, postaviti si namesto starega lepo nove župnišče. Ali ni si upal prav na dan s to željo, ker je dobro vedel, da mu občinarji ne morejo sezidati novega župnišča. Pred kakimi štirimi leti mu je starestinstvo odločno odbilo njegovo zahtevo, in sam župan, ki mu sedaj zida farovž, je bil poprej no-

vemu farovžu najhujši nasprotnik. Toda časi so se izpremenili in ljudje tudi.

Pred par leti si je našega g. nunca sosed začel zidati nov farovž. Najlepše poslopje v vasi, vsakdo je imenuje palačo! To je našega gospoda bodlo, ni mogel si dati miru. Začel je tuhtati in misliti, kako bi si pomagal. In dobro jo je potuhtal. Združimo se z močnimi tega sveta, si je mislil v srcu, in naša igra je dobljena. Če dobim župana, bogatina in upnika skoraj pol vasi, na svojo stran, potem se naj črni kos kar skrije pred mojim slavlčkom, ki mu bo opeval lepoto mojega domovanja. Kakor rečeno, tako storjeno. Četudi v navskrižu z županom, uklonil se je vendar pred njim in mu rekel: Gospod župan, bodite z menoj, in jaz sem z vami. Vi zgubljate vedno več vpliva med vaščani. Ljudje se predolžujejo in s tem se Vas otresajo. Vaš županski stolec se majo, treba ga podpreti, drugače se zvrne. In gospod župan je vdaril v ponujano roko. Dobro, sezidam mu farovž si je mislil, toda zunaj vasi, da mi tukaj ne bo na poti. Starega poderemo, in tako bomo imeli odprto pot na cesto in zraven tega še lep trg pred hišo. Kak dobiček bo to za našo oštarijo! Župan je namreč tudi oštir, in njegova hiša je na pol skrita za farovžem, ki je ob cesti. Z županom se je združil tudi gladki prijatelj g. nunca, drugi podžupan, mož, ki se rad pobaha z denarjem — svoje žene, ki je pa sicer pri iznajdbi smodnika komaj od daleč gledal. Ta dva moža zidata sedaj proti volji cele občine g. nuncu krasen moderen farovž, na koncu vasi. Kako je do tega prislo, razvidimo iz sledečega.

Naš župan se drži že tretjo dobo v županstvu. Da so ga občinarji volili za župana iz spoštovanja do njegove moštosti in modrosti ali iz ljubezni, v znak priznanja njegovih zaslug za občino in občinarje, na to še misliti ne smemo. Volili so ga le pod pritiskom njegove — mošnje. Še le v zadnjih letih so si začeli občinarji dolžiti drugje in ga izplačevati. Pri zadnjih volitvah je že dobil štiri nasprotnike v starestinstvo. Ostala mu je pa vendar še večina in s to večino je dne 4. aprila 1902. prvič sklenil sezidati farovž. Oni krasni starestinstveni sklep se glasi do besede tako: Vsled starestinstvene seje sklenjene dne 4/4. 1902. glede zidanja novega župnišča oziroma pokritja v to potrebne glavni- nce od K 13.000 je starestinstvo sledeče odredilo, da se ima na sledeči način pokriti; in sicer vsled postave z dne 29. nov. 1863. § 2. da se ima najprej razpoložljivi drugam ne namenjeni dohodek dotične veže Božje poprijeti in to vsaj 2000 kron. Dalje po § 6. iste postave za ročna oziroma vozna dela (robote) ca. 1/3 del to je okoli 4000 kron. Dalje K 1000 v prevdarku za l. 1902. na dokladah prevdarjene. Dalje ostalih 6000 K naj si občina pri „Montu“ izposodi.

Proti temu na prvi pogled vseskozi nezakonito skrupanemu sklepu je vložilo

takoj 61 občinarjev pritožbo na glavarstvo. V tej pritožbi se je povdarjalo: 1. novega župnišča občinarji ne morejo zidati, ker je predrago, pripravljeni so pa staro popraviti; 2. odločno protestujejo proti rabotam; 3. zahtevajo v vsakem slučaju zakonito postopanje, konkurenčno obravnavo itd. Rešitve tega rekurza občinarji sicer še sedaj niso dobili v roke, fakt je le to, da je imel rekurz vspeh. Stari sklep je sel rakom razgat; kako dobiti novega, ki bi bolj držal, to je bila sedaj županova glavna skrb. Slučaj mu je sel tu na roko. Stari tajnik je med tem umrl, treba je bilo novega. In gospod župan, modra glava, je kar g. nunca samega za tajnika imenoval. Ta se menda bolj „zastopi“ na postave, so si mislili naš oče župan, črne sole je studiral in se druge „kunsti“ zna, ni vraga, da ne bi midva Doberdobcev ugnala v kozji rog.

Prisla je starestinstvena seja 23. jan. 1903., na podlagi katere se sedaj zida farovž. Prav „kunsto“ sta jo g. tajnik z g. županom izpeljala a še bolj „kunsto“ je g. tajnik o tej seji spisal zapisnik. Le poslušajte, ljudje božji, ker enakega še niste slišali. Najpoprej sta gospoda vjela nekaj starestin s tem, da sta zatrjala, da bo že cerkev s svojim deležem prispevala. Nekateri drugi starestine so bili za farovž samo pogojno, namreč da se poprej stari občinski dolgovi poplačajo in občinske terjatve spravijo v denar. Te pogoje je gospod tajnik iz zapisnika izpustil. Na drugi strani je pa vtaknil v zapisnik stvari, o katerih se sploh ni govorilo v seji, še manj pa o njih sklepalo. To so fakta, katera so pripravljene starestine potrditi s prisego. Pri glasovanju se je potem na županov predlog dobil komaj en glas večine.

Na podlagi tega zapisnika se je vsrila potem konkurenčna obravnava, dražba in sedaj se je gradnja farovža že pričela.

Opeharjeni starestine in drugi občinarji so seveda proti temu nezakonitemu postopanju vložili takoj protest potom glavarstva na namesništvo. Kar 87 občinarjev (med temi je 8 starestin) je odločno protestiralo proti nezakonitemu postopanju tajnika-vikarja in župana. Torej pogojno se je sklenilo zidati farovž, ti pogoji niso izpolnjeni, zato se farovž po nobeni poti ne bi smel zidati! Glavarstvo v Gradišču gre sicer našima vsemogočnima gospodoma na roko, in hoče na vsak način občinarje prisiliti, da farovž zidajo in — plačajo. Rešitev onega rekurza glavarstvo že od novembra zavlačuje, toda zaman. Če ne dosežemo ni v Gradišču ni v Trstu svoje pravice, najdemo jo za gotovo na Dunaju. In potem hočemo videti, kdo bo farovž plačeval...

(Dalje v prilogi.)

namreč nisem vprašal, sem vendar prepričan, da je rojena na Francoskem.

»Ta prstan si dobil od milady?« vsklikne Athos z glasom, iz katerega je odsevala velika razburjenost.
»Od nje same; dala mi ga je to noč.«
»Pokaži mi vendar ta prstan,« pravi Athos.
»Tukaj je,« odvrne d'Artagnan in ga sname s prsta.

Athos ga premotri natanko in silno prebledi; nato poskusi, če se prilega kazalec njegove leve roke, in prstan obstoji, kakor bi bil napravljen nalašč zanj.

Obлак jeze in maščevalnosti se prikaže na sicer tako mirnem plemičevem čelu.

»Ni mogoče, da bi bila ona,« reče; »kako naj bi prišel ta prstan v roke milady Clarick? In vendar je komaj verjetno, da bi si bili dve dragocenosti podobni tako zelo.«

»Ali poznaš ta prstan?« vpraša d'Artagnan.
»Mislim sem, da ga poznam,« odvrne Athos, »ali najbrže sem se motil.«

In vrne ga d'Artagnanu, ne da bi ga nehal opazovati.

»Ouj, d'Artagnan,« prične po kratkem molku, »vzemi ta prstan s svojega prsta ali pa obrni kamen na znotraj; tako žalostne spomine mi vzbuja, da bi ne mogel govoriti s teboj. Ali nisi prišel, da me prosiš sveta? Ali nisi rekel, da ne veš, kaj ti je storiti?... Ali čakaj, daj mi še enkrat ta safir; pri onem, o katerem sem hotel govoriti, je jedna stran po neki nezgodi nekoliko obražena.«

D'Artagnan vnovič sname prstan s svojega prsta in ga poda Athosu.

Athos se strese.

»Glej,« pravi, »ali ni to čudno.«

Nato pokaže d'Artagnanu razo, ki je imela biti po njegovem spominu na istem mestu.

»Ali od koga si dobil ta safir, Athos?«
»Od svoje matere, ki ga je dobila zopet od svoje matere. Kakor sem ti povedal, je to stara rodbinska dragocenost, ki bi ne smela nikdar priti iz rodbine.«
»In ti... si ga prodal?« vpraša d'Artagnan s spodtikajočim se jezikom.

»Ne,« odvrne Athos z nenavadnim smehljajem, »jaz sem ga oddal v noči ljubezni, kakor je bil podarjen tebi.«

D'Artagnan se zatopi v premišljevanje; zdi se mu, da vidi v miladini duši prepade, katerih globine so temne in nedoumne.

Prstana si ne dene na prst, ampak v žep.

»Poslušaj,« pravi Athos in ga prime za roko, »ti veš, da te ljubim, d'Artagnan. Če bi imel sina, bi ga ne mogel ljubiti gorkeje od tebe. Veruj mi: ta odreci se tej ženski! Ne poznam je, toda neke vrste intuicija mi pravi, da je izgubljeno bitje in da je v nji nekaj usodepolnega.«

»In prav imaš,« odvrne d'Artagnan. »Tudi se ločim od nje; priznam ti, da straši ta ženska mene samega.«

»Ali imaš toliko moči?« pravi Athos.

»Imam jo,« odvrne d'Artagnan, »in sicer od tega hipa naprej.«

»No prav, popolnoma prav imaš, dete moje,« pravi plemič in stiska Gaskončev roko s skoro nežno ljubeznijo. »Daj Bog, da ne pusti ta ženska, ki se je komaj šele vmešala v tvoje življenje, v njem groznih sledij.«

In Athos pozdravi d'Artagnana z glavo, kakor mož, ki hoče povedati, da bi mu bilo ljubo, če bi mogel ostati s svojimi mislimi sam.

Prisedši domov, dobi d'Artagnan Ketty, ki ga je pričakovala. Mesece dolga mrzlica bi ne bila mogla revice izpremeniti bolj, nego jo je jedina noč, ki jo je prebila brez spanja in polno britkostij.

Njena gospodinja, ki je bila nora ljubezni in pijana veselja, jo je poslala k namišljenemu grofu Wardesu. Hotela je vedeti, kdaj ji žrtvuje njen ljubček novo noč.

In bleda in trepetajoča je pričakovala uboga Ketty d'Artagnanovega odgovora.

Athos je imel na mladega moža velik vpliv; prijateljevi nasveti, združeni z opomini lastnega srca, so ga spravili do sklepa, da zdaj, ko je zadovoljil svoj ponos in zadostil svoji maščevalnosti, ne mara več videti milady. Da stvar konča, vzame torej pero in napiše sledeče pismo:

»Ne računajte name z ozirom na nov sestanek, madame. Odkar sem okrevl, imam toliko takih opravil, da se moram držati predpisanega reda. Kakor hitro pride zopet vrsta na Vas, mi bode čast, obvestiti Vas o tem.

Poljubljam Vam roke.

Grof Wardes.«

O safiru niti besedice. Ali je hotel imeti Gaskonec v rokah orožje proti milady ali je obdržal — govorimo odkrito — ta safir kot poslednji pomoček za opravo?

Sicer bi bilo pa napačno, soditi dejanje jedne dobe s stališča druge. Kar bi se dandanes štelo galantnemu možu v sramoto, je veljalo v onem času za nekaj čisto priprostega in naravnega, in mlajše sinove najboljših rodbin so vzdrževale navadno njihove ljubice.

D'Artagnan izroči svoje pismo kar odprto Ketty.

Domače in razne novice.

Kažipot po Ljubljani je izšel in je deloma priložen današnji „Soči“. — Ostali naročniki ga dobijo prihodnjice.

„**Knapovec**“ št. 1. je izšel. Naročniki „Soče“ so ga dobili brezplačno na ogled. — Drugo številko dobijo le naročniki.

Prijateljski sestanek v soboto v salonu hotela „pri zlatem jellenu“ se je prav dobro sponesel. Občinstva je bilo obilo. — Kdor ob sobotah ne pleše, pa hoče preživeti par ur v prijazni družbi, naj pride na ta prijateljski sestanek.

Telovadno društvo „Goriški Sokol“ vabi na redni letni občni zbor v stranskih prostorih hotela „Jelen“ v ponedeljek dne 8. svetana t. l. ob 8. uri zvečer. — Dnevni red po pravilih. — V slučaju, da občni zbor ni sklepčen, se vrši drugi 1. uro pozneje brez ozira na število navzočih članov.

„**Slovenski Sokol**“. — V Ljubljani je začel izhajati mesečnik pod naslovom „Slovenski Sokol“. Kak je list in kak namen ima, to pove že naslov sam. List je prav lep ter je prva številka urejena prav zanimivo, kar pač nam daje poročstvo, da ostane tudi v prihodnje tako. List so pozdravili simpatično ne le v Ljubljani, marveč tudi drugodi, in takisto tudi v Gorici. Rodila ga je potreba. Slovenci v vseh pokrajinah potrebujemo žive sokolske bodrilne besede. „Slovenski Sokol“ naj bo vrli nositelj in širitelj sokolske ideje med Slovence. V to pa prav toplo priporočamo list društvom, javnim lokalom, zasebnikom. Cena za vsa leto 2 K 50 vin.

Naše bralno in podporno društvo priredi na Svečnico društven ples v dvorani Slovenske čitalnice v Gorici. Ker je čisti dohodek namenjen društveni bolniški blagajni, je pričakovati velike udeležbe od strani našega delavstva in njihovih rodbin iz mesta in dežele. Enako je tudi pričakovati, da po-častijo ta ples s svojo navzočnostjo prijatelji našega društva in delavstva sploh, da bo „Čitalnica“ polna v čast in ponos društva. — Kdor bi se rad udeležil tega plesa a ni dobil vabila, naj se oglasi v „Goriški Tiskarni.“

Iz Kobariida: „Našo pošto (bivši dolgoletni c. kr. postar g. Palisca je šel v pokoj) živi v Gorici je dobil g. Josip K a v s, naš rojak iz Bolca. Bil je dolgoletni poštni odpravitelj v Črnicah ter je zadnji čas poštni uradnik v Rakeku. — „Soča“ je pred kratkim jako pohvalno pisala o njem. Zato se veselimo, da ga dobimo. Dobro nam došel!“

Slovenska kmetijska šola. — Meseca novembra lani smo odkrili spletko, katera se kuje v deželni odbor proti slovenski kmetijski šoli. Poznati prof. Hugues je izdelal po Pajerjem naročilo načrt, da se napravi za obe šoli, slovensko in laško, skupen kuratorij, v kateri pošlje kmetijsko društvo 3 člane, dež. odbor 2. V kuratoriju bi bila brez dvoma večina laška in v rokah Lahov bi bila

usoda slovenske kmetijske šole. Kaj bi se to reklo? Pač nič drugega nego počasno propadanje te šole, in nekega lepega dne bi jo zaprli. Že sedaj je obisk nepovoljen, potem bi ga Lahi znali storiti še nepovolnejšega, in konec bi bil, šola bi zaprli. Mislimo, da to vidi in spozna vsak, kdor pozna Pajerja, Huguesa, in tiste laške ljudi, ki gospodarijo po kmetijskem društvu. V seji deželnega odbora, ko se je govorilo o tej „reorganizaciji“, so bili navzoči tudi Berbuč, Klančič in Gregorčič. Z mirno vestjo so akceptirali načrt ter ga potem hvalili v zasebnih pogovorih.

Dopisnik-poslanec v „Gorici“ se dotika, ko se brani na naša izvajanja, tudi slov. kmet. šole. Mož previdno molči o tem, kaj in kako hočejo Lahi in čemu so pritrdili slovenski odborniki, pravi le, da kmet. šola je potrebna reorganizacije, in v seji je določila večina (da so oni pritrdili, nočejo povedati!) načela, kako naj se izvrši prenova ter da o tem odloči deželni zbor — češ, kaj so krivi tu slov. dež. odborniki?! Dopisnik v „Gorici“ se še celo hvali, docim je vreden ostre graje! Res je, da pride vsa ta reč šele v deželni zbor ter se tam stori končni sklep, ali kak bo ta sklep, za to so se izvršile priprave že v omenjeni seji; ta sklep bo tak, da se izbere kuratorij, ki bo po večini laški, in ta bo imel v pesteh slov. kmet. šolo. Kaj pa se pravi dati Lahom kako slov. reč v roke, tega pač ni treba še posebej razlagati. Ako je potreba reorganizacije po kmetijskih šolah, potem naj se le izvrši, ali tako, da ostane slovenska šola slovenska, laška pa laška. Za tako „reorganizacijo“ da bi dobil slov. kmetijsko šolo v roke Hugues, se pa prav lepo zahvaljujemo. Za Slovence je tu mogoče le eno stališče: delovati proti takim nakanam Lahov. Slov. dež. odborniki pa so že tako preplašeni in tako slepo pokorni Lahom, da potrjuje, kar baš hočejo. In tako so pritrdili tudi Huguesovemu načrtu glede „reorganizacije“ kmet. sol. To pritrdjenje je gotovo znamenje, da slov. klerikalni poslanci pritrdijo temu načrtu tudi v deželni zbornici. Tako delajo proti koristim slov. kmetovalca — potem pa so še razžaljeni, ako se jim pove to v obraz.

Povedali smo že svoje mnenje o slov. kmet. šoli, in danes povdarjamo z nova, da je treba buditi kmeta, da pojmi korist take šole, da bo obisk boljši ter bo šola dosegala tako lepe vspehe. To je naloga nas vseh — ne pa stikati s Huguesom, kako bi se skrpucal kuratorij, ki bi snedel slovensko šolo, kuratorij, v katerem bi pa kaka klerikalna niča služila novce s kimanjem! Skrbeti za to, da se povzdigne slov. kmet. šola, to je prava naloga za vsakega, hi hoče dobro našemu kmetu, ne pa slediti zvitem nakanam Huguesovim! V tako svrhu naj delajo slov. dež. odborniki, pa jih ne bo nihče karal. Tako postopanje njihovo, kakoršno smo odkrili v tem slučaju, pa zasluži vse graje, ker je škodljivo goriškim Slovincem. Dokler

bodo tako delali, so škodljivci slovenskega kmeta in laški hlapei.

Hugues je res velik gospod. Za deželno trdnico je hotel imeti (tako stoji v „Gorici“) onega Giulianija iz Italije, in imenovan je bil! Res, velik gospod, pred katerim se deželni odborniki kar tresejo ter mu prikimuje dež. glavar. Giuliani („Gorica“) piše. Zuljan, ker hoče menda slepariti, kakor bi bil Slovenec!) je imenovan, Hugues zadovoljen — za Slovence so sprejeli pa „nujen predlog“, da poiščejo tudi za slovenski del potrebnega moža. Nabrali so jih. Tisti „nujen predlog“ je pesek v oči. Razpisana je bila le ena služba in ta je oddana, tisti „nujen predlog“ se pa nikoli ne uresniči. Koliko takih nujnih predlogov je slo že spat! La zaslepljeni morejo še verovati v take reči! Čudno, da so tako visoki gospodje tako — majhni! Ali za farbanje ljudstva jim pride vse prav.

Klerikalno zvijanje. — Dopisnik-poslanec v „Gorici“ se brani pa zvija na vse načine. Pri rečeh, ki ga pečejo, postoji le malo časa, toliko več pa se pomudi pri drugih, kjer mu je izgovarjanje lažje. Tako je dolg in širok, ko govori o zavodu za pospeševanje obrti. Mi glede tega zavoda nismo klerikalcev ničesar dolžili, rekli smo le, da smo Slovenci tam toliko zastopani kot nič. To pa je res. Drugače pa smo o tem zavodu pisali jako previdno prav radi tega, ker vemo, v čevah rokah je. Imenovanje dveh klerikalcev v kuratorij tega zavoda pa nam je pokazalo, da se hoče na taka mesta voliti le klerikalne Slovence, pa če so še tako nesposobni za to! To smo opetovano pribili. Radi tega pa tudi vemo, kaj imamo pričakovati od takega zavoda. To kaže tudi program Holzerjev. Dopisnik v „Gorici“ pa hoče dati razumeti, kakor da smo obdolžili klerikalce, da so oni krivi, da je ta zavod laški. To pa ne odgovarja istini! Da smo pa tam zastopani toliko kot nič, to pa ponavljamo in privedelimo, da to gotovo ni v korist slovenskim obrtnikom!

Tukaj se zvija in laže, ali previdno molči o deželni hipotečni banki, ki je vsa laška. Tu so gospodje močno prizadeti, ker so pustili vse Pajerju, kakor je hotel, zato pa molčijo ter se ozirajo drugam. Dež. hipotečna banka ima največ posla s Slovenci, pa je vse uradovanje laško. Vprašamo slovenske odbornike: Kje pa ste bili ob ustanovitvi te banke? Povejte, ali ste storili le korak v to svrhu, da bi se tam tudi slovenski uradovale? Govorite! — Prof. B. se je pehal za imenovanje Slovence ravnateljem, ali postopa! je tako nespretno, da je končno smešno pogorel.... To je vse!

Gosp. nuncia vrgli iz gostilne. — Iz bližnjega kraja v Soški dolini nam poročajo, da je bil pridrmastil nedavno temu v neko gostilno tam neki gospod nunc, obširen in visok mož. Ne ve se, kaj je iskal pravzaprav v onem kraju, ali ve se pa to, da je

začel v oni gostilni zmerjati mirne ljudi, pikati in zbadati, ter je prodajal svojo klerikalno robo na tak način, da je bilo že grdo. Nekdo je zakričal nad njim, da naj dal miru. No, če ne pojde ven. Pa ga le ni dal miru. No, tu pa stopili gori trije ter porinili široko duhovno posodo, ki je bila „puhna“, skozi vrata na sveži zrak. „Bil je pa tudi neusmiljeno pijan“, pravi dopisnik.

Vodovodno vprašanje v Gorici. — Tvarka Kurz & C. je predložila novo ponudbo glede izpeljave vodovoda iz Mrzleka v Gorico. Trdka prične predela na svoj riziko in svojo nevarnost, ko se spozna po kemični in bakteriološki preiskavi, da je voda dobra. Ako se po teh delih ne dobi vode za 6000m³ v 24 urah ali ako se pokaže, da ni voda pitna, je goriška občina odvezana vsake obveze nasproti tvrdi. Ako tvarka zadovolji vsem tem zahtevam, potem mora tekom 6 mesecev podati podoben načrt s stroškovnikom za izpeljavo vodovoda. Ako bi ta tvrdka kljub vsem stavljenim zahtevam ne dobila dela za izpeljavo vodovoda, potem mora plačati občina odškodnine 10.000 K, drugih stroškov 10.000 K in premije 20.000 K. Ako bi se sedaj zavrglo Mrzlek, v toku 3 let pa zopet odločilo zanj, potem stopijo v veljavo zopet pogoji te tvrdke, itd. Tak načrt pride v razgovor v mestnem svetu. Goriški župan pa hodi ob enem v Trst k ravnateljstvu tovarne v Ajdovščini, da bi se domenil glede Hurlja, o katerem sodijo, da bi dal še najboljšo rešitev vodovodnega vprašanja za Gorico.

Kje bo stalo laško vseučilišče. — Zopet se čuje glas, da utegnejo to vseučilišče postaviti v Gorici. Dne 25. t. m. se je vršilo na Dunaju posvetovanje med ministerskim predsednikom Körberjem, naučnim ministrom Hartlom in namestnikom Goëssom zastran ustanovitve laškega vseučilišča. Baje je vsa reč dognana v toliko, da se tako vseučilišče ustanovi, le kraja še ne vedo, imenovala pa da se je zopet Gorica. Ali Trst ali Gorica!

Kar se tiče Gorice, smo že parkrat povdarjali, da potrebuje naše mesto pred vsem miru v narodnostnem oziru, ako se hoče razvijati ter biti kos oni nalogi, ki čaka Gorico po otvoritvi nove železnice. Gorica pa stoji na slovenskih tleh, je glavno mesto slovenskega dela dežele, zato protestujemo z nova, da bi se zasadil med nas nov klin prepira v mestu. V Trstu se protivi tudi policija ustanovitvi laškega vseučilišča tamkaj, istotako in se bolj se mora upreti taki nameri goriška policija. Saj vedo gospodje, kako je bilo še pred par leti. Ali naj se vrnejo tisti časi? Najbrže se nič ne motimo, če rečemo, da bi se vrnil s prihodom laških visokošolcev v Gorico!... Mi koncem koma nimamo nič proti laškemu vseučilišču, le dvojje moramo pri tem zahtevati: da se dá tudi Slovincem vseučilišče, laško pa da se postavi na laško ozemlje, v Gradišče ali Červinjan ali pa v Trident! Vseučilišče naj bo res učilišče,

Ta je najprej prečita, ne da bi razumela, ko je prečitata drugič, bi skoro znorela veselja.

Ketty ne more verovati v tako srečo. D'Artagnan ji mora še enkrat glasno zagotoviti, kar je pismo zagotavljalo; v kakorkoli veliko nevarnost je prišla uboga malička pri oddajanju tega pisma vsled strastnega miladynega značaja, hiti vendar na Place Royale, kakor hitro jo neso noge.

Srce najboljše ženske je brez čuta za bolesti svoje tekmece.

Milady odpre pismo s prav isto hitrostjo, kakor je je Ketty prinesla, ali pri prvi besedi, ki jo prebere, prebledi kakor smrt; nato zmečka papir in se obrne z bliskajočimi očmi h Ketty.

»Kakšno pismo je to?« pravi.

»Moj Bog, to je odgovor na vaše pismo, madame,« odvrne Ketty, trepetajoča na vsem telesu.

»Nemogoče!« zakriči milady. »Memogoče je, da bi pisal plemič tako pismo ženski!«

Naenkrat pa pristavi s tresočim se glasom:

»Moj Bog, morebiti...«

In tu obmolke.

Zobje ji zaklopotajo, obraz ji popepeli. Korak proti oknu hoče stopiti, da dobi svežega zraka, toda le roke more razprostrti, a noge ji odpovedo, da omahne na stol.

Ketty misli, da ji je slabo in prihiti k nji, da ji odpne zateznik. Toda burno plane milady kvišku.

»Kaj mi hočeš?« pravi. »In zakaj se me dotikaš?«

»Mislija sem, da vam je slabo, madame, in hotela sem vam pomagati,« odvrne služkinja, vsa preplašena vsled izraza, ki si ga je navzel obraz njene gospodinje.

»Meni slabo, meni! Ali me imaš za tako slabo? Če se mene razžali, mi ni slabo, jaz se maščujem, razumeš!«

Nato ji da z roko znamenje, naj odide.

VI.

Sen maščevanja.

Zvečer zapove milady, naj pripeljejo gospoda d'Artagnana k nji nemudoma, kakor hitro pride. Toda on ni prišel.

Prihodnjega dne obišče Ketty zopet mladega moža in mu pove vse, kar se je zgodilo prejšnji večer. D'Artagnan se nasmehe; ta ljubosumna miladyna jeza je bila njegovo maščevanje.

Zvečer je milady še nestrpnjša kakor sinoči; znova da ono Gaskonca se tičoe povelje; toda kakor sinoči, čaka zaman.

Prihodnji dan pride Ketty vnovič k d'Artagnanu, pa ne več dobrovoljna in radostna, kakor prejšnja dva dneva, amvak nasprotno žalostna do smrti.

D'Artagnan vpraša malo revico, kaj ji je; ali kot jedini odgovor potegne ta iz žepa pismo in mu je poda.

Na pismu je bila miladyna pisava, le naslovljeno je bilo to pot na d'Artagnana in ne na grofa Wardesa.

D'Artagnan je odpre in čita sledeče:

»Dragi gospod d'Artagnan! Nikakor ni lepo znamenjariti svojih prijateljev, in to še v hipu, ko se je treba za tako dolgo ločiti od njih. Moj svak in jaz sva vas včeraj in predvčerajšnjim pričakovala zaman. Ali se zgodi danes zvečer tudi tako?«

Vaša zelo Vam hvaležna

Lady Clarick.«

»Stvar je zelo priprosta,« pravi d'Artagnan, »in takega pisma sem pričakoval. Odkar je padla veljava grofa Wardesa, je zrastle moja.«

»Ali pojdete tja?« vpraša Ketty.

»Čuj, moje ljubo dete,« pravi Gaskonec, poskuša se opravičiti v svojih lastnih očeh, ker je prelo-mil obljubo, dano Athosu, »pač moraš spoznati sama,

da bi bilo zelo nepolično, da bi ne ustregel tako jasno izraženemu povabilu. Če bi me več ne bilo k milady, bi ne vedela, zakaj sem prekinil svoje obiske tako naenkrat, mogla bi kaj slutiti, in kdo ve, kako daleč bi šla v maščevanju ženska njene vrste?«

»O moj Bog,« pravi Ketty, »vi znate vedno vse opisati tako, da imate vi prav. Ali vi ji bodele dvorili še vedno, in če ji bodele zdaj vseč pod svojim pravim imenom in svojim pravim obrazom, bode to še mnogo hujše nego prvič.«

Instinktivno je slutilo ubogo dekle nekaj tega, kar se je imelo zgoditi.

D'Artagnan jo pomiri, kolikor more, in ji obljubi, da ostane za miladyno zapeljevanje brezčuten.

Reče ji odgovoriti, da je hvaležen za njeno do-brotljivost in da posluša njene zapovedi; toda pisati si ne upa, boječ se, da bi tako vajenim očem, kakor so bile njene, ne mogel pritažiti svoje pisave.

Ko bije ura devet, je d'Artagnan že na Place Royale. Vsekakor so dobili sluge, nahajajoči se v predsobi, naročila, kajti kakor hitro se prikaže d'Artagnan in še predno vpraša, če more govoriti z milady, že odhiti eden izmed njih, da ga naznani.

»Dajte gospodu, da vstopi,« zapove milady hitro, ali s tako presunljivim glasom, da ga čuje d'Artagnan v predsobi.

Peljejo ga notri.

»Za nikogar nisem doma,« zapove milady, »razu-mete, za nikogar.«

Lakaj odide.

D'Artagnan se radovedno ozre na milady: bila je bleda in imela je trudne oči, bodisi vsled solza, bodisi vsled prečutih nočij. Namenoma so zmanjšali navadno število lučij, in vendar se mladi ženi ni posrečilo, da bi zakrila sledove mrzlice, ki jo je mučila dva dni sem.

(Dalje pride.)

ne pa zavod za provokacijo, kar bi bile v Gorici!

Državne poslance z nova opozarjamo na te okoliščine.

Primožič se je vrnil. — Oni Primožič, o katerem smo pisali, da je ušel iz tukajšnje bolnišnice usmiljenih bratov, kjer je bil v oddelku za umobolne, se je vrnil v Gorico. Iz Gorice je bil šel do Rubij, kjer je vstopil v vlak ter se peljal v Trst. Tam je iskal dela, potem pa šel šele k svoji sestri na obisk. Ko je bil tam, je vstopil neki funkcionar v civilni obleki ter mu rekel, da mora v bolnišnico. Drugo jutro ga je peljal v bolnišnico svak. Tam sta ga preiskala dva zdravnika ter ga spoznala za zdravega. Na ukaz pa so mu svetovali, naj gre v Gorico v bolnišnico. Temu se je udal, in tako ga je pripeljal svak v Gorico, kjer upa, da ga spustijo kmalu na svobodo. Tukaj so sodili zdravniki, da je Primožič prevzet manije, da usmrti svojo ženo in bratrance, ali on pravi, da jima noče ničesar storiti, pa tudi noče imeti z njimi nikakega opravila. Proč od njega naj bosta.

„Kmetijsko društvo“ v Šempasju. — Vest pod tem zaglavjem z zadnji „Soči“ popravljamo v toliko, da župnik Grča sedaj ni bil načelnik tega društva, pač pa je društvo ustanovil in bil duša istega. Tam omenjena pravda se je poravnala tako, da je šempatersko društvo plačalo dolg šempaskega pri nekem Batiču in odvetniških stroškov okoli 400 kron.

Ispred sodnije. — Dne 3. t. m. je krčmarica Julijana Gajer v Kanalu malce zadremala, ko je slo proti polnoči. Ko je opazil to njen uslužbenec Fr. Potivalšek iz Vidma na Štajerskem, se ji je približal ter ji vzel iz žepa knjižico z 240 K. Na to se je prebudila ter hitro zapazila, da ni več ne knjižice ne denarja. P. je tajil, ali drugo jutro je vstala krčmarica ter sla previdno k postelji, kjer je spal P. in tam konstatirala, da ima knjižico pri sebi. Na to so ga prijeli in odvedli v zapore. Tatvino je priznal. Sodnija mu je prisodila 4 mesece trde ječe s postom vsak mesec.

Franc Berce v Dornbergu se je skregal s svojim očetom radi drv ter ga pri tem težko telesno poškodoval. Potem se je zoperstavljal orožniku. Sodnija mu je dala 5 mesecev ječe.

Ana Humar iz Vitovelj je bila l. 1902. obsojena, da je zažgala ob gozdu terpoškodovala zemljišča sosedom. Vsakemu je imela plačati po 120 K. Ona je imela denar pri bratu. Brat pa je poslal poškodovancem naznanilo, da nima nikake obveznosti do sestre ter je predložil tudi pobotnico. Ana Humar je potem prisegla, da ji je brat izplačal 1200 K. Tako bi bili poškodovanci ob odškodnino. Pozneje pa se je pokazalo, da je pobotnica le sleparstvo ter da Andr. Humar še ni izplačal svoje sestre. Dobila sta vsak po 5 mesecev trde ječe s postom in trdim ležiščem vsaki mesec.

Ukradla zimsko suknjo. — V četrtek zvečer okoli 7. ure je snela neka ta-

tica zimsko suknjo v izložbi g. Krusiča na Verdijevem tekalistu ter pobegnila skozi mestni vrt. Neki gospod je videl to ter stopil v Krusičevo krojateljico. Tekli so potem za tatico, ali je niso več dobili.

Tisto žensko, ki je ukradla suknjo, so že našli. Izvohal jo je redar Kumar. Imenuje se Katarina Devčić, je doma iz Hrvatske, stara 20 let. Oni, ki jo je napeljal k tatvini, pa se imenuje Jul. Alfano, 27 let star, Lah iz kraljestva, že kaznovan. Ta Alfano je ljubček Kat. Devčić.

Okradli so na živinskem trgu Ursulo Kodoljevo iz Podgore, in sicer jej je zmanjkalo 80 K. Take tatvine se ponavljajo skoro na vsak tržni dan!

Pevsko društvo „Zarja“ v Rojanu vabi na zabavno veselico s plesom dne 31. t. m. v prostorih „Narodnega doma“ v Barokovljah. Začetek ob 4. uri pop.

Nesreča v Sesljanu. — V Sesljanu v kamnolomu je ponesrečil 30 letni delavec Ivan Gruden. Vsulo se je nanj kamenje, katero je imel odpeljati, ter ga poškodovalo tako, da so ga morali takoj prenesti v Trst v bolnišnico, kjer pa je umrl.

Odprti lokarni. — Jutri pop. bosta odprti v Gorici lekarni Cristofolletti-Kürner.

Opozorjamo na dopis iz Doberdoba. V prejšnjih številkah, kakor v današnji, se kaže velik kos ljudskega trpljenja, katero deli gospod iz farovža svojim ovčicam. Tako, kakor v Doberdobo, je še marsikje na Slovenskem, le v javnost prihajajo se premalo take reči.

Stanovanje in prostori tiskarne, katere je imel doslej v najemu g. A. Gabršček, Gosposka ulica št. 11., so od 1. februarja prosti in se oddajajo v najem.

Proti protinu in revmatizmu, na kateri boleznitri na tisoče ljudi ob nastopu hude zime, je jedino in najboljše sredstvo Zoltanovo mazilo. Steklenica 2 kroni. Lekarna Zoltan, Budimpešta.

Dostikrat se nudi priložnost, da se iste in priporoča pri ranjenju dobro obvezo. Pri tem najbolj pravilno in skuseno sredstvo, katero vsled svojega antiseptičnega, hladčega in bolečino olajšujočega učinka zabranjuje vnetja in poprej zaceli rane, je v celi monarhiji dobro znano praško domače mazilo iz lekarn B. Fragner, c. kr. dvorni založnik v Pragi. Ker se to mazilo tudi pri večletni shranitvi ne spremeni ali izgubi svojega učinka, naj bode isto za nepričakovane slučaje v vsaki družini vedno pripravljeno.

Razgled po svetu.

Proračunski odsek avstrijske delegacije. — Proračunski odsek avstrijske delegacije je vsprejel poročilo o okupacijskem kreditu. Kar se tiče vprašanja garancije bosenskih železničnih prog med obema državnima polovicama, opazil je skupni finančni minister, da bi se moral najprej razjasniti pojem garancij, ki bi se imele dati. Garancije, ki so bile dane do sedaj, niso formalne. Gotovo da je, da ne more nobena vlada plačati kakršnikoli finančnih obvez Bosne, ki bi navstale vsled gradnje železnic in ravnatoka

Nehls: „Ne, ne, Alice, Ti me ne razumeš, oziroma Ti me nočeš razumeti! Mraz me izpreletuje, če....“

Alice: „Razumeni, potem pa pojdi k firmi The Tuteur Comp. under the Forest City House, kjer dobiš temnovišnjevo ali pa rjavo zimsko suknjo za malo ceno desetih dolarjev.“

Nehls: „Ves kaj, Alice, Ti si hudomušna! Jaz sem jezen na Te!“

Alice: „Ako si jezen, izpij steklenico piva firme The Cleveland & Sandusky Brewing Co. 1109—1116 Amerikan Trust Building, (Tu ima Alice velevažen in hvaležen posel, ker lahko vplete najrazličnejše firme v svojo ulogo seveda proti visokemu honorarju in odškodnini), in koj Ti mine jeza.“

Nehls (jezno): „Prosim, gospodična Alice, da bi poklicali staro kuharico Sarah.“

Alice: „Koj, gospod Nehls!“ (Izgine.)

Nehls: „In jaz jo tako ljubim! Nobene druge ne maram, nego samo Alice.“

Sarah (pride počasi v sobo): „Kaj je, dragi Nehls?“

Nehls: „Pismo imam za Vas, draga Sarah! Zelo nujno je in zraven tega še priporočeno!“

Sarah: „Daj mi sem! Oho! Srce mi je začelo hitreje biti.... Pismo je od „Lotto-Collecture“. Oh, Nehls, mene hoče zadušiti!“

Nehls (radovedno): „Kaj pa je, draga mi Sarah?“

ne drugih kakih obvez Bosne, ako istih Bosna ne bi mogla izpolniti. Vendar se ni glede na te splošne obveze prevzelo nikako poročilo. Poročevalec dr. Pergelt je utemeljeval zahtevo prvega obroka, v znesku 2,200.000 kron za gradnjo nove oklopnice „C“ v nadomestilo za „Novarro“ in je konstatiral, da se je zvišanje števila mornarjev izvršilo popolnoma ustavnim potom, ker se je možno vzelo iz devoljenega rekrutnega kontingenta. Na vprašanje del. Bärnreiterja odgovarjal je poročevalec, da dobave iz inozemstva stalno navedujejo in da se celó veliki topovi, ki so se poprej izključno naročevali pri Kruppu, izdelujejo sedaj v Škodovej tovarni v Plzinju. Za vojne ladije, posebno pa za torpedovke, dobavlja se premog iz Anglije, ker je isti radi svoje večje kurilne sile in manjšega obseja primernejši. Razun tega dobavljajo se iz inostranstva še nekateri drugi potrebni predmeti, kateri se ne izdelujejo v naši monarhiji. Sicer se pa vse druge potrebščine naročajo doma in v obeh državnih polovicah v razmerju 65 : 35. Na neko vprašanje odgovarjal je baron Spaun, da se vsled pogodbe mora vino za možitvo na ladjah, nahajajočih se v službi, nakupovati v Dalmaciji; ker se tiče sira, rabi se le inozemski sir, ker je jedino ta zavžiten na dolgih pomorskih voznjah. Kar se tiče uporabe jekla za topove, dejal je baron Spaun, da pride v tem vprašanju v poštev težina jekla, ker mora na deželi topove premikati možitvo in je vsak kilogram velike važnosti. Nadalje je izvajal govornik, da mornarica pridno nadaljuje s poskusi z brezžičnim brzojavom in da bo treba o izboru sistema vpoštevati naše posebne razmere. Pri nas ni toliko važno, da se doseže velika daljavo, kolikor vprašanje popolne gotovosti brzojavk. Sicer pa da se je posrečilo doseči dobre rezultate na daljavo 60 morskih milj. Odsek je potem vsprejel redni in izredni proračun mornarice ter tudi dodatni kredit. Prihodnja plenarna seja avstrijske delegacije bo v sredo, dne 3. februarja.

Na dvornem plesu dne 26. t. m. je cesar govoril z različnimi politiki. Napram dr. Žacku je izrazil upanje, da bo imela pravna akcija na Moravskem dober vseh. Dr. Žacek je rekel, da je o tem dvomiti, češ, razmere so sedaj slabše, kakor so kdaj bile in Nemci so glede vseučilišča zavzeli zdaj bolj nasprotno stališče, nego so je zavzemali poprej. Žacek je apeliral na cesarja, naj moravsko vseučiliško vprašanje reši s posebno najvišjo odločbo v smislu ravnopravnosti. Cesar je na to rekel, da razumeje Nemci ravnopravnost tako, da hočejo več imeti kakor Čehi, Čehi pa tako, da hočejo več imeti kakor Nemci. Ko je Žacek ponovil svojo prošnjo, naj cesar izda najvišjo odločbo glede vseučilišča, češ, da bi ta tudi na druga vprašanja dobro vplivala, je cesar rekel: To bi nič več ne pomagalo. — S Kaiserjem je cesar govoril o rezervatnem ukazu vojnega ministra. Dejaj je, da ne razume, kaj Nemci temu ukazu ugovarjajo. Kaiser je rekel, da so Nemci vznemirjeni — že zopet so vznemirjeni! ker po novih določilih podčastnikom ne bo več treba nemški znati. Cesar: Saj je

Sarah (odpira pismo): „Pred pol ure sem stavila pet števk: Gospod Carriago je imel 47 let, gospa 40, gospod Louis 23, gospodična doktorica 22, danes smo pa 9.ega. Mogoče sem dobila terno?“

Nehls: „Dovolite, da Vam castitam! Da bi vedeli, kako Vas ljubim že dva meseca. Po noči in po dnevi mi plava Vaša ljubka postava pred očmi!“

Sarah: „Ni mogoče, stara sem že sedeminsedemdeset let!“

Nehls: „Dobro jih nosite, vsak Vas bi cenil le za kakih dvainštirideset let! Ali dobim mogoče, draga mi Sarah, prvi poljub! Reci mi, da me ljubis!“

Sarah: „Ljubim Te, dragi Nehls!“ (Odpre pismo in zavpije). Vseh pet števk sem zadela, tekom pol ure sem dobila tri milijone do-do-lar-lar-jev-jev!“

Nehls (veselo): „In Ti me ljubis!“

Sarah (bleda): „Vse je Tvoje! Jaz umiram.... Malo vode!... Črnilo sem, da Ti pismo izročim, dragi moj zaročenec, vse premoženje.... Umiram, prevelik-o veselje-e m-e je ugonobilo. Ohljubi, Nehlsček, da ne boš druge ljubil....“

Nehls (joče in si briše solze z njenim predpasnikom): „Ohljubljam, — nobene več, — saj Te ne morem pozabiti!“

Sarah (umira na divanu): „Hvala Nehlsček! Umiram, zadusim se! Benjamin Franklin in Washington, pomagajta mi! Oh.... oh.... oh!“

vedno tako bilo — tu se ne da nič pomagati. Kaiser je na to rekel, da sčasoma tudi rezervni častniki ne bodo več nemški znali, na kar ni cesar nič odgovoril. Govorec z raznimi drugimi politiki je cesar povdarjal željo, naj bi poslanska zbornica že prišla do dela.

Marija Ribos. — V četrtek je zapustila kaznilnico v Begunjah Marija Ribos. Leta 1887. se je zgodila v Trstu strašna tragedija. Marija Ribos je bila tedaj stara 19 let, ljubimka nekega Maffai. Dogovorno sta Maffai in njegova ljubica zvalila v svoje stanovanje blagajnika kreditne banke Henrika Mozetiča in ga napadla. Marija Ribos mu je poskusila z britvijo prerezati vrat v trenotku, ko jo je Mozetič objel. Ker se ji ni posrečilo, je Maffai ranjenca ustrelil z revolverjem. Dne 23. in 25. januarja 1888. se je vršila sodna obravnava. Maffai je trdnovratno tajil, Marija Ribos pa je vse priznala. Maffai je bil obsojen na smrt in 4. maja 1888. v Trstu obesen, Marija Ribos pa je bila obsojena na 16 let ječe. V begunjski kaznilnici se je Marija Ribos vzorno vedla in postala prava umetnica v vezenji. Priluzila si je v teh 16 letih 700 K. Med tem, ko je bila v kaznilnici, je po neki sorodnici podedovala večjo svoto denarja, ki je z obrestmi do danes narasla na 26.000 kron, od katere svote pa tirja finančna prokuratura za pokritje kazenskih stroškov 4000 K. M. Ribos odide nekam daleč služiti.

Zatiranje Poljakov na Pruskem. — V Poznanju je sklical predsednik višjega sodišča vse sodnike, uradnike in pisarje poljske narodnosti ter jim prečital minister-sko narečbo, v kateri se jim ukazuje, da morajo takoj odpovedati vsako zvezo z poljskimi bankami ter vzeti iz njih vse vložke inele na njihova imena, temuč tudi vložke na ime žen in otrok.

Francoska in konkordat. — Iz zanesljivih virov se poroča, da je vlada poslala zaupnika v Rim s tajno nalogo, da dožene vsa vprašanja glede konkordata. Combes ne mara še sedaj odpraviti konkordata, pač pa doseči, da se isti revidira tako, da dobi francoska vlada pravico, vse duhovnike od vikarjev do škofa samo imenovati.

Slovenski duhovnik, ki ima tudi v Ameriki srečo s testamenti, je neki Košmerlj v Deluthu. Isti je posodil nekemu Iv. Müllerju malo svoto denarja, za kar mu je Müller zastavil hipoteko na svoje posestvo, ki je baje vredno 15 milijonov dolarjev. In ker ni bilo po Müllerjevi smrti drugih dedičev, se je posestvo res prisodilo Košmrlju.

Zašil laški vojak. — Oddelek laskih vojakov, „alpin“, je marsiral čez Alpe v Karniji ter pri tem vsled slabega vremena zašel na avstrijski teritorij. Dva vojaka sta padla v luknje med skale ter sta nevarno ranjena. Po dolgem času šele so prišli nazaj na laško zemljo.

Rusi in Japonci. — Ruska vlada želi slejkoprej, da se razpor z Japonsko mirnim potom poravna. Zato je v svojem zadnjem odgovoru dovolila Japonski najdalekosežnejše koncesije. Te koncesije se tičejo ponajveč Koreje. Pred vsem se ne zahteva več nevtralne cone v Koreji, glede Mandčurije pa se obljublja, da bo ruska vlada vsem veselam poslala okrožnico, v kateri bo zagotovilo, da bo ohranila v Mandžuriji status quo in se iz te pokrajine umaknila, čim se ji bode zdelo to umestno. Navzlic tem dalekosežnim koncesijam Japonske ta odgovor ni zadovoljil, vsled česar se v ruskih vladnih krogih sodi, da Japonska neče, da bi se rešil konflikt mirnim potom, ampak da hoče vojno na vsak način.

Nehls: „Umrla je stara copernica! Vederemo, kaj poreče Alice! (kliče) Alice, Alice!“

Alice (vstopi koj, ker je poslušala ves pogovor med Nehlsom in Sarah skozi ključavnico): „Kaj je, dragi Nehlsčekili? Oprosti prejšnji moji hudomušnosti, zobje so me boleli!“

Nehls: „Ali me ljubiš, draga Alice!“

Alice: „Ali si sploh kdaj dvomil o moji ljubezni?“ (Zapazi mrtvo kuharico): „Kaj je pa to?“

Nehls: „Ah nič, mrtvoud jo je zadel, ko sem ji govedal, da sem dobil tri milijone dolarjev.“

Alice (se nasmehne ironično): „Kaj se norčuješ z mano?“

Nehls (veselo): „Tebe sem dobil in denar! Konjaka na mizo! Tri, pet, deset steklenic!“ (Pijeta steklenico za steklenico, dokler se ne zastrupita z alkoholom, padeta mrtva na stol.)

Zastor pade.

Četrto dejanje. Bert Barron, John Goodman, družina Cotton. (Ista soba. Pet minut pozneje. Vse je že počisto. Niti sledu o tragediji iz tretjega dejanja.)

Bert Barron (obupno si vije roke nad glavo, stoka in vzdihuje): „Oh, me miserum! Nesrečnež vseh nesrečnežev! In ravno jaz moram biti režiser pri tej drami! Kaj naj napravim! Vsi igralci, vse igralke so se

Kanarček.

(Nadaljevanje in konec najmodernejshe ameriške drame.)

Tretje dejanje.

Alice, Sarah, Nehls.

(Ista soba. Pol ure pozneje.)

Alice (brhka sobarica čisti prah in si zvizga marseljezo): „Čudno, res čudno, ta hiša mora biti ali zakleta ali pa pristno ameriška. Pred pol ure so bili še vsi zdravi, sedaj so pa že prah in pepel. Da se le meni nič ne pripeti! Človek mora znoreti pod tako streho! Menda že norim!“ (Prime se za glavo): „Kaj me je prijelo, da čistim prah sedaj ob pol devetih zvečer?“

Nehls (vstopi, opazi Alice samo in se ji približa): „Alice, Alice!“

Alice (nevoljno): „Kaj vzdihuješ?! Ako Te zelodec boli, pelji se v „Medical Institute, New York City 140 W. 34 th St.“; v tem zavodu Te ozdravijo vseh boleznij.“

Nehls (gleda jo zaljubljeno, povesi oči in izpregovori z žalostnim glasom): „Alice, Alice!“

Alice: „Sedaj Te komaj razumem, Ti imaš kurja očesa, kaj ne?! Kupi si električni diamond-križ, kateri velja samo en dolar, in sicer ga dobiš pod naslovom „The electric diamond cross. Dep. 39, 306 Milwaukee ave, Chicago, Ill.“

Narodno gospodarstvo.

Nekaj izkušenj v industriji glede na naše politično in gospodarsko življenje.

(Dalje.)

Saj je bila pričela tudi colnina na moko ob prav enakih razmerah s 3 markami za 100 kg. Ker pa niso mogli v Nemčiji avstro-ogrske moke s 3 markami odvrčati, se je povisala colnina sukcesivno na 10,5 mark ter je skončala kot pogodbeni colnina s 7,3 markami. Rezultat je bil ta, da smo se v letu 1883. pokrili 80% skupnega uvoza nemške moke s 394.637 mc naše, dočim smo v letu 1902. le še 64% skupnega uvoza nemške moke pokrili s 152.038 mc.

Pri tem pa je še pripomniti, da zasleduje uvoz lesa pri obstoječem colnem stavku, kakor že večkrat rečeno, rastočo tendenco. G. Bakesch izračunava ta narastek 5 let od 1896. do 1900. s 5 3/4%. Kakšen bo ta narastek v prihodnjih 5 letih, ako Nemčija na surov les ne povisja colnine, pač pa na raznino za 56 1/4%?

Vprašam: Ali ni vreden nemški in avstrijski lesni promet premostranjanja parlamentarcev? Po ravite, kar ste doslej opustili, ter prisilite vladu, da naj boje trda kakor jeklo pri novih lesnih pogodbah z Nemčijo, Rusijo, Rumunijo in Srbijo. Kajti posestnik gozda sme računati na varstvo svojega dela, svoje lasti, prav tako, kakor vinogradnik, za katerega se tako mnogi, in sicer z vspehom, ogrevajo.

Avstrijski mali gozd obsega dandanašnji 3.400.000 hektarjev; obdelujejo ga le kmetje in občine. Na Češkem znaša posest malega gozda 27% cele gozdne površine, to je 418.513 hektarjev, v Galiciji 16%, to je 326.000 hektarjev itd. Vsa posest malega gozda v 3.400.000 hekt. pa znaša 35% skupne avstrijske gozdne površine. Ali so torej ti lastniki malega gozda manj vredni ljudje od vinogradnikov in poljedelcev, za katerih blagor se toliko trudijo? Da, ti gozdni kmetovalci, ti si največ v gozdu in na gorah, tvoj blagor in tvoje gorje sta pač previsoko za nas.

Rusija je uvozila k nam v prvih 9 mesecih lani 508.927 mc lesa, med tem 60.198 mc lesa za žage, in sicer prosto colnine, 12% lesa za žage od celega uvoza.

G. Bakesch konstatuje pri Rusiji sicer nizežanje uvoza v letih 1896. do 1900., manj 1,4%, ali osrednji ravnatelj Hufnagel pravi v svojem čitanju vrednem poročilu, da se Rusija že sedaj nič ne plaši, pobirati, za naš okrogli les sicer nikake colnine, za obsekami pa 47 K, za les za žage celo 180 K pri vagonu.

Ti že izdatno višji colni stavki od onih bodočih nemških se zvišajo v novi ruski colnini se za 30%. Ta velika Rusija s svojimi 200 milijoni hektarjev gozda ne pomislija niti trenotek, to colnino na les za Avstro-Ogrsko se povisati.

Zakaj naj bi potem mi Avstrijci imeli ozire ter se čakali, da po novih čeških vodnih cestah preplavi ruski les Dunaj in

že ugonobili in ugonobile. Kako naj konča ta igra brez oseb? Smola, smola! Še kanarček, kateri nam je posodil svoje ime za naslov te drame, je poginil. Iz same jeze, da se mu ni dalo sladkorja, je postal zelen in rdeč, in ko je spoznal, da je radi svoje jeze postal zeleno-modro-rdeče barvana papiga, vtaknil je glavo v kozarec vode in se vtopil. Vse, vse se mi je izjalovilo, moja slava, moja čast vse je šlo po vodi! Blamaža me čaka! Časopisi me razmesarijo na drobne kosce, in jaz sem izgubil službo. In kdo je temu kriv?! (Se obrne proti skritemu suflerju ali šepetavcu) Ti si kriv moje nesreče, zakaj si tako slabo in napačno šepetal. Ti si kriv!

John Goodman (poskoči iz svoje omarice na oder) „Kaj jaz in kriv tvoje nesreče? Prekliči koj svoje besede, če ne...“

Bert (slovesno) „Ne bojim se te, in besed ne prekličem.“

John (moli Bertu revolver pod nos) Prekličes!“

Bert (moli Johnu revolver pod nos) „Ne!“

John in Bert (vstrelita, se zadeneta v nos in se zgrudita mrtva na tla, in sicer vsak na svojo stran, tako, da se dotikata drug drugega le s podplati. V tem se slišijo trije strel iz tretje lože na desni strani).

Cotton sen.: „Adijo!“

Cotton iun.: „Adijo!“

Cotton gđc.: „Adijo!“

tako tudi celo Avstrijo? Ali nimamo zadosti bosenske konkurence, kakor sem dokazal v svojem prejšnjem članku? Ali naj moramo še izkusiti, kako plava sibirski les po naših novih kanalih skozi Češko in Moravsko? Torej: „Schlägst du meinen Juden, so schlage ich doppelt deinen Juden!“ Colnino ne le na nemški, ampak tudi na ruski lesni uvoz v isti visokosti, kakor ga pobirata tri državi od Avstro-Ogrske. (Dalje pride.)

Književnost.

Knjige „Matice Hrvatske.“ A. Tresić-Pavičić: Valovi misli i čuvstava. Pesmi: Milan Senoa: Ban Pavao, historična drama v 5 delih. J. Velikanović: E. Orzeskova: Izabrane pripovijesti. Zvezek II. Dječja njega. Upute mladoj majci. Sestavi dr. R. Merkoć. Fran Milobar: Izabrana poglavja iz narodnoga gospodarstva. Dr. O. Kučera: Valovi iz ruke. V. Klaić: Slike iz slavenske povjesti. Ksaver Šandor Gjalski: Gjurgjica Agićeva. V. Car Emin: Zimsko sunce. Iz istarskoga života.

To je jako lep književni dar, kateri je dala svojim naročnikom „Matica Hrvatska.“ Knjige, razne vsebine, so na sploh priporočljive ter jih priporočamo tudi Slovencem, da sežejo po njih.

Svila za neveste od 60 kr. do gld. 11.35 v vseh barvah. Franko in carine prosto na dom. Bogata uzorna zbirka z obratno pošto. Tovarna svile Henneberg v Carlsruhu. (3)

Pozor!

Delavnica pil in rašp v Gorici, Via del Duomo šte. 3.

Opozarja se kovače, ključarje, urarje, čevljarje itd. Stare pile in rašpe se zopet na novo nasečejo jako po ceni. Vsaka pila in rašpa se garantira. Izdelujejo se tudi nove pile in rašpe, kaljene na ameriški način.

Velika
odlikovana
mizarska
delavnica

Franc Pavšič,

Gorica, na Šempeterski cesti št. 17.

Izdeluje vsakovrstna mizarska dela, kupuje orehova debla, prodaja orehove trske (rimesse).

Priporoča se slavnemu občinstvu v mestu in na deželi.

Zahtevajte

moj ilustrirani cenik z vno kakor 500 podobami od ur, zlatih, srebrnih in muhkalnih predmetov, katerega pošilja zastoj in poštne preste

Hanns Konrad,

tvornica ur in eksportna hiša
Most št. 249. — (Češko).

(Družina Cotton se je ustrelila, deloma iz nervoznosti, deloma ne iz nervoznosti.)
Zagrinjalo pade.

Peto in zadnje dejanje.

William Collins.

(Ista soba. Sedem minut pozneje. Mrtva trupla odstranjena.)

William Collins (v uniformi gasilnega društva, govori počasi s povdarkom)

„Cenjeni gledalci! Kakor Vam je znano, je treba Amerikancu treh svojstev, ako hoče biti pravi Amerikanec; in te čednosti so: prvič izborni kupčijski talent, drugič hladnokrvnost in tretjič isto, hladnokrvnost v pomnoženi izdaji, in sicer v vseh situacijah človeškega življenja. Že večkrat so dokazali Amerikanci svojo hladnokrvnost. Poznal sem Amerikanca, ki si je hladnokrvno odrezal glavo, samo, da mu ni bilo treba umreti navadne smrti. Tako je tudi danes prišel rešutek, oni vzvišeni, zaželjeni trenutek, v katerem lahko žanje ameriška hladnokrvnost največje priznanje od slehernega evropskega pritlikavca. Prišel je trenutek, veselimo se ga! Ne razburite se, ostanite hladnokrvni, ker imam Vas pripraviti na najvažnejši dogodek tega gledališča! Naše gledališče je začelo iz neznanih nam vzrokov goreti. Gasiti ne moremo, ker je prepozno. Priporočam Vam torej hladnokrvnost, ker le hladna kri se more postaviti v bran uničujočemu plamenu. Govoril sem!“

Zagrinjalo ne pade, ker je zgorelo.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8

priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,

briskih, del-
matinskih in
isterskih
vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerno. Poštežba poštoma.

Cigoj & Nemec

veletržca z vini

v Gorici, Passaggio Edling št. 5,

Via Municipio 1 in 5.

Priporočata svojo zalogo izbor-
nih črnih in belih vin iz najboljših
isterskih, vipavskih in briskih
kletij. —

Prodajata od 56 l. naprej.

Proti protinu in revmatizmu

je tisoče in tisoče ljudi vspešno rabilo
**Zoltanovo mazilo proti
protinu in revmatizmu.**

Mnogi trdijo, da
se to mazilo iz-
vrstno uporablja
tudi pri takih bo-
leznih, kjer celo
dolgoletne kopelji
niso mogle po-
mesti.

Cena steklenice 2 K
v lekarnah.

Direktna poštna raz-
pošiljatev izdelova-
telja:

lekarnarja
Béla Zoltán
Budimpešta.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladničar
v Gorici na Kornu št. 8.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za
birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za
mnogobrojna naročila ter obljublja solidno
postrežbo po jako zmernih cenah.

„Škrat“.

Jedini slovenski humoristično-sati-
rični tehnik, ki prinaša izključno ori-
ginalne slike. Lasni cinkografski zavod.
Izhaja v Trstu vsako soboto. —
Naročnina za vse leto 6 K, za 1/2 leta
3 K. Posamezne številke se prodajajo
po 10 stotink. Zahtevajte brezplačne
številke na ogled.

Kerševani & Čuk

v Gorici

v ulici Riva Castello šte. 4 (konec Raštelja.)

Priporočata slavn. občinstvu iz mesta
in z dežele

svojo mehanično delavnico, zalogo
šivalnih strojev in dvokoles iz to-
varne „Puch“ ter drugih sistemov.

Sprejemava vsako popravo in rekonstru-
iranje bodisi šivalnih strojev, dvokoles,
pušk in samokresov.

Vsako popravo, šivalni stroj ali dvokolo
jamciva.

Z ozirom na najino dolgoletno skušnjo,
zagotavlja, da so izdelki najine zaloge naj-
bolje vrste in trpežni, ter izvršujejo vsako
popravo bodisi šivalnih strojev ali dvokoles
točno in dovršeno.

Posojujeva tudi dvokolesa.

Zaščitna znamka: BUDRO.

LINIMENT. CAPSICI COMPOS.

Iz Richterjeve lekarnarje v Pragi

priporočano kot izvrstno bel ublažujoče
mazilo; za ceno 80 h, kron 1.40 in 2 kroni
se dobi po vseh lekarnah. Naj se zahteva
to splošno priljubljeno domače zdrav-
ilno sredstvo vedno le v orig. stekle-
nicah z našo zaščitno znamko „SI-
DROM“ namreč iz RICHTERJEVE
lekarnarje in vzame kot originalni izdelek
le tako steklenico, ki je prevlečena s to
zaščitno znamko.

Richterjeva lekarnarja „pri zlatem levu“
v PRAGI, Elisabethgasse št. 5.

Dobi se v lekarni
„Pri Zvolčarju“ Robert Kasner, Talmi.

Tužnim srcem naznanjamo, da je naš preljubi oče, g.

Jožef Fabijan,

posestnik in nekdanji župan v Kobdilju šte. 6,

dne 25. t. m. v Gorici v bolnišnici č. usmiljenih bratov, v 80. letu
svoje dobe, prejemši večkrat tolažila naše sv. vere, mirno v
Gospodu zaspal.

Pogreb pokojnika je bil 27. t. m. in so se zemski ostanki
prepeljali na goriško pokopališče.

Sv. Maše zadušnice za pokojnika se bodo služile v cerkvi
Sv. Danjela v Štanjelu na Krasu.

V GORICI, 27. januarja 1904.

Franc Fabijan
Jožef
Matija
Leopold
Audrej

} sinovi.

Marija Škerk
Franči ka Zajec
Jožefa Verč

} hčere.

Važno za krojaške mojstre!

== Jägerndorfski fabrikati sukna

v največji izberi — čudovito v ceno.

Blago za hlače, jako lep, moderni izdelek

== razpošilja ==

Rudolf Foukal v Jägerndorfu.

Pri naročanju uzorcev, prosim omenjati, ali se želi knjigo
uzorcev ali ovitek v kartonu.

Uzorce zastoni.

Uzorce zastoni.

J. Zornik Gorica, Gosposka ulica šte. 7.

Priloga topla sorojkom svojo zalogo modnega blaga:

Za dame:

Krasne okraske za obleke, trakove, svilne zadnje novosti za bluze, pajčolane, pasove, predpasnike, rokavice, nogavice, dežnike, solčnike, bluze, čevlje, vse potrebščine za obleke, kakor: podloge, sukanec, svilo, gumbe, vezanja, zaponke itd.

Za gospode:

Raznovrstno belo in barvano perilo najbolj vrste, jopice za hribolazce, kolesarje, veslarje; zadnje novosti ovrtnic, ovrtnikov, zapestnic, nogavic, rokavic, hlačnikov, čepic, čevljev, dežnikov itd.

Opozorja

prečastite dame, na svojo veliko zalogo obče priznana najbolj modrecev vsake cene.

Za birmance

in otroke: rokavice, nogavice, pajčolane vsake vrste, obleke, čepice, razno perilo.

Za slavnosti

in druge veselice; vsakovrstne narodne trakove, kojim preskrbi na zahtevo vsakovrstne napise.

Cene brez vsake konkurence.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

Nadčelstvo in nadzorstvo je sklenilo v skupni seji dne 28. nov. 1902. tako:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4½%. Stalne vloge od 10.000 kron dalje z odpovedjo 1 leta po 5%. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Posojila: na vknjižbe po 5½%, na varščino ali zastavo 6%, na menice 6%, s ½% uradnino. Glavni deleži koncem leta 5½%.

Stanje 31. dec. 1902. (v kronah): Članov 1853 z deleži K = 129.026. — Hranilne vloge 1.479.006-70. — Posojila 1.443.030 10 — Vrednost hiš 142.643 (v resnici so vredne več). — Reservni zalog 68.050.90.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Telefon št. 79.

Eksport Mizarska zadruga Eksport

v Gorici — Solkanu

vpisana zadruga z omejenim jamstvom

tovarna s strojevnim obratom na parno in vodno silo naznanja, da izdeluje

najrazličnejša pohištva vseh slogov

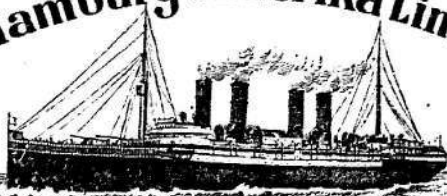
ter sprejema v delo vsa večja stavbena dela.

Podružnica v Trstu Via di Piazza vecchia 1. Zastopstvo v Spljetu ter Orjentu.

Cene zmerne, delo lično in solidno.

Hamburg-Amerika Linie

Največje najstarejše parobrodno društvo na svetu.

Njega parobrodje obsega 280 velikanskih parnikov.

v Ameriko zanesljivo v 6 dnevih

direktna, najhitrejša prekomorska vožnja z brzoparniki iz Hamburga v Novi York ali pa v Halifax.

Brezplačna vsakovrstna pojasnila daje od visoke vlade potrjeni zastopnik:

Hamburg-Amerika Linie

Fr. Seunig v Ljubljani

Dunajska-cesta št. 31 poleg velike mlinice ali šrange.

Aromatična esenca (Mercantonio)

Spiritozna tekočina, izdelana iz destilacije aromatičnih alpskih zelišč. Po dolgem raziskavanju je dokazano, da se isto uspešno in gotovo uporablja pri bljevanju in ogadnosti, posebno v času nosečnosti, pri črvesnem trganju, glavobolu, živčnih in histeričnih boleznih ter obvaruje pred kolero.

Lekarna G. B. Pontoni

„Pri dveh zamorcih“ — Gorica, Raštelj.

Ranjenja

vsake vrste naj se skrbno varuje pred vsako nesnago, ker vsled te vsake majhna ranitev lahko nastane velika, težko ozdravljiva rana. Za 40 let je odkar se imenuje mečilno mazilo, praško domače mazilo priznano kot zanesljivo obvezno sredstvo. To mazilo varuje rane, olajšuje vnetja in bolečine, hladi in pospešuje celjenje in zdravljenje.

Razpošilja se vsak dan.

Proti naprej poslanemu znesku K 3-16 se pošilja ¼ skaltije ali K 3-36 ½ sk., ali K 4-60 ½ sk., ali K 4-96 ½ sk. franko na vse pošiljke avstro-agersko monarhije. — Vsi deli omota imajo postavno deponirano varstveno znamko.

Glavna zaloga

B. Fragner, c. kr. dvorni založnik, lekarna „Pri črnem orlu“

Praga, Mala strana, na voglu Spornrove ulice č. 203.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske. — V Gorici v lekarnah Cristofoletti, Glublich, Pontoni in Gironeoli.

Gorica Gorica

Klimatično zdravilišče.

Hôtel Südbahn

na Telovadnem trgu, poleg ljudskega vrta. — Hotel prvega reda. — V hotelu in dependanci nad 70 sob in salonov. — Lastna električna razsvetljava. — Električni avtomobil-omnibus k vsem brzovlakom in po potrebi. — Velik park pretežno z eksotičnim rastlinstvom. — Mirna, krasna lega, nič prahu, kakor nalašč za one, ki hočejo prijetno in mirno preživeti nekaj časa v Gorici. — Izborna kuhinja in klet. — V hotelu je obsežna knjižnica.

Gostilna

„pri Žagarju“

tik nove postaje na Blanci,

toči vedno naravna domača bela

in črna vina.

Kuhinja je preskrbljena vedno z gorkimi in mrzlimi jedili. Cene zmerne. Priporoča se svojim rojakom iz mesta in z dežele za obilen obisk.

Doslej je izšlo v zalogi „Goriške Tiskarne A. Gabršček“ v Gorici

7 knjig „Denca slovanskih povestij“

88

- I. knjiga: 1. Figura. — 2. Iz križarskih bojev na Poljskem. — 3. Slepčevodja. — 4. Slika iz gladnih let. — 5. Slovaške sličice. — 6. Ada. 7. Očenaš. — 8. Sovražnik. — Cena K 1-—
- II. knjiga: 1. Mati in sin. — 2. Vsakdanji dogodki. — 3. Ded Liben. — 4. Sanjarije in resničnost. — 5. Na brodu. — 6. Zlatija, vojaška nevesta. — 7. Žyvila ali moč domovinske ljubezni. — 8. Črnogorski stotnik. — 9. Odrtnik. — 10. O Hiljakih. — Cena K 1-—
- III. knjiga: 1. »Prokleti ste...!« — 2. »Kadar pridem z vojne!« — 4. Pomladni mraz. — 5. Slike. — 6. »Narodne pripovedke«. — Cena K 1-20
- IV. knjiga: 1. Rusinja. — 2. Prve rože. — 3. Mala igra. — 4. Stara pestunja. — 5. Maščeval se je. — 6. Jetnikovi otroci. — Cena K 1-20
- V. knjiga: 1. Lux in tenebris lucet. — 2. Moč ljubezni. — 3. Že 4. Glasovi iz groba. — 5. Noč v gozdu. — 6. Izdajalec. — 7. Gozd šumi. — 8. Dva huzarja. — Cena K 1-20
- VI. knjiga: 1. Črtice z ognja. — 2. Ta tretja. — 3. Poroka po pomoti. — Cena K 1-20
- VII. knjiga: 1. Bolnik. — 2. Dež. — 3. Svetla prikazen. — 4. Pripovedka o ošabnem Ageju. — 5. Stari oče Zahar. — 6. Gorolomov. — 7. Strašna osveta. — 8. Dva sina. — 9. Zakaj? — Cena K 1-20

»Venec slov. povestij« prinaša prevode iz ruščine, poljščine, češčine, slovaščine in srbohrvaščine. — Izhaja v nedoločenih rokih.

Kdor naroči po pošti, naj pridene 10 vin. za poštnino.

Pošilja se jedino po povzetju ali naprej poslanim zneskom.

Na zahtevanje pošljemo cenik naše književne zaloge.

Veliki požar!

zamore se lahko in naglo pogasiti samo s

Smekalovimi brizgalnicami

nove sestave, koje od desne in leve strani vođo vlečejo in mečejo. V vsakem položaju delujoče kretanje brizgalnice nepotrebno!

R. A. Smekal Zagreb,

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sekalk in gospodarskih strojev.

11 129 odlikovanj 11

„SLAVIJA“

v zajedno zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond: 25.000.000 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 75.000.000 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države

z vseskozi slovanske-narodne uprave.

Vsa pojasnila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastnej bančnej hiši Gospodskih ulicah šte. 12.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživljenje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnkoristne namene.